

Raflarda, alfabe sırasıyla dizilmiş 1500 çeşit roman ve hikâye kitabından beşer sayı var. Olur ya, aynı kitabı birkaç okuyucu birden isteyebilir. Kitabın öteki okuyucudan gelmesini beklemek uzun sürebilir. Roman ve hikâye dedim ama, biz cinayet romanlarından işe başlamamışız. Türkiye’de çıkmış telif ve tercüme edebî romanların hepsini burada bulmak mümkün.

Açılış günü kütüphaneden ilk kitabı almak şerefini yaman bir okuyucu kaptı. Gerçekten yaman: Çünkü adı da kendisi gibi: Sa-lâhattin Yaman.

Kütüphaneden kitap almak gayet basit bir formalite ile bir dakika içinde hallediliveriyor. Güzelce ciltlenmiş kitap için bir depozit bırakmak lâzım. Okuyucu kütüphane ile ilişkisini keseceği zaman depozit geri verilecektir. Ayrıca bir ücret yok. Okuyucu küçük bir karta adını, adresini yazıyor, kartın üzerindeki bir iki satırlık taahhüdünü imzalıyor. Bu kartla cildin iç tarafındaki cepte bulunan ve üzerinde kitabın ismi kayıtlı olan fiş alıkonuluyor. Cildin başka bir yerindeki cetvele kitabın verildiği tarih konuluyor. Kitabın okunması için 15 günlük bir izin verilmektedir. Okuyucu isterse telefonla, mektupla veya kendisi gelerek bu süreyi uzatabilir. Bunu ihmal ederse 15 günden sonra her gün için 2 kuruş ağır para cezasına uğrayacaktır. Kitap alabilmek hakkı 18 yaşını bitirmiş olanlara verilmiş. Bu da görünüşte ağır bir şart gibi.... Fakat küçük okuyucular üzülmesinler: Anneleri, babaları, ablaları veya ağabeyleri onlara kitap alabilir. Nitekim önce Millî Eğitim Bakanı, onun arkasından bir bayan çocuklarına uygun birer kitap seçtiler.

Ayrıca güzel bir temenni de var: Depozit usulünün imkân elverdiği anda kaldırılması.. Kütüphane idaresi zaten buna bir çare bulmayı düşünmektedir.

İlk okuyucuların aldığı kitapları merak eder misiniz?

Leon Cahun: Yeniçeri Hasan, F. Molnar : Pa1 sokağının çocukları, Bir çalgıcının seyahati, R. N. Güntekin : Eski hastalık, B. de Saint - Pierre: Pol ve Virjini, P. Loti: İzlânda balıkçıları.

Başka ülkelerde bu çeşit kütüphaneler belediyeler, mahallî teşkilât tarafından idare olunur. Her aile yılda pek az bir vergi öder. Millî Kütüphane böyle bir servis açmakla hem bir örnek vermiş oluyor, hem de ileride kuracağı Kütüphanecilik Okulu için tatbikat yerleri hazırlamış oluyor. Çocuk Kütüphanesi de aynı mahallede Namık Kemal Okulu’nun bir salonunda kurulmuştur.

ANKARA'DA YENİ TİP BİR KÜTÜPHANE *

MİLLÎ KÜTÜPHANE'NİN EVLERE ÖDÜNÇ KİTAP
VERME SERVİSİ AÇILDI

M. EREN

Biraz masala benziyor :

Bundan yüz iki yıl önce İngiltere'de kütüphaneciler, o zaman ancak yüzde 20'si okuma yazma bilen halka okumayı sevdirmek için düşünmüşler taşınmışlar, evlere kitap vermekte karar kılmışlar. Fakat halkı nasıl çeksinler? Önce kütüphanelere aşk, cinayet, macera, seyahat romanları doldurmuşlar. Tabii, hemen terbiyecilerin itirazı yükselmiş: "Ne yapıyorsunuz? Halkı kötü yola götüreceksiniz. Kütüphaneciler telâş etmemişler. Çünkü halkın okuya, okuya, bulunduğu seviyeyi aşacağını hesaplamışlar. Haklı da çıkmışlar. Zamanla okuyucuların da, kütüphanelerin de seviyesi yükselmiş. Cinayet romanlarıyla başlayanlar, Shakespeare'e kadar çıkmışlar. Bugün İngiltere'de — ve bütün Batıda — her yaşta ve her meslekten insanın her yerde — trende, otobüste, vapurda — okuduğunu görmekle hayret edenler yüz yıllık bir geçmişi olan Halk Kütüphanelerini unutmasınlar.

Bizde de Millî Kütüphane'ye bağlı olarak çalışmaya başlamış olan "Evlere ödünç kitap verme servisi" nin hazırlıkları bir müddettir devam ediyordu. Londra'da bu çeşit kütüphaneleri incelemek üzere staj görmüş olan Millî Kütüphane uzmanlarından Abdülkadir Salgır geçenlerde yurda dönmüş, hazırlıklar tamamlanarak kütüphane halka açılmıştır.

Namık Kemal Mahallesinde, Namık Kemal Okulu'nun karşısında bulunan bu yeni kütüphane, bir bahar günü açıldığı için mi nedir, baştan aşağı tatlı bir yeşile boyanmış. Kapılar, raflar, büro, yeşil saksılarda süs bitkileri yeşil, küçük masa ve sandalyalar yeşil, depozitlerin saklanacağı kasa, hattâ duvardaki zarif saat yeşil... Bu yeşillik içinde memur bayanın da birkaç gün sonra yeşil bir iş önlüğü giymek zorunda kalacağını düşünmedim değil...

* Bu röportaj Ulus gazetesinin 22 mayıs 1952 tarihli nüshasından iktibas edilmiştir.